

НАДОЇ КОРІВ ЗА ЛАКТАЦІЮ У ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД МІСЯЦЯ ОТЕЛІВ ТА ПЕРЕХІДНОГО ПЕРІОДУ ІЗ СТІЙЛОВОГО НА ЛІТНІЙ

Встановлено, що надої корів за лактацію залежать від дати отелів, перехідного періоду від стійлового до літнього втримання, де переваги є за отелами в лютому-березні та поетапним переходом із використанням годівельних столів.

Ключові слова: *надій, місяць отелів, лактація, перехідний період, літній.*

Інтенсивні форми ведення тваринництва пов'язані з інтенсифікацією виробництва кормів як на стійловий період, так і на літній. При переході зі стійлового на пасовищне утримання тварини знаходяться під дією декількох факторів, особливо таких як структура раціонів і умови утримання [2].

Позитивний вплив пасовищного утримання на дійних корів підтверджується тим, що воно добре впливає на організм тварин: у них покращується склад крові, знижується яловість, підвищується продуктивність. Крім цього зелені корми мають низьку енергоємність, затрати на їх виробництво потребують меншу їх кількість у порівнянні із іншими кормами. Для забезпечення однієї корови зеленими кормами необхідно, у залежності від врожайності, від 1,2 – 2 га кормових площ [4].

Використовують декілька систем літнього утримання корів. Найбільш поширеними є: вигульно-стійлова, стійлово-пасовищна, цілорічно-стійлова, табірно-пасовищна системи та ін. Перевагу віддають табірно-пасовищній системі утримання корів, як одному з ефективних резервів, що знижують собівартість, покращують фінансовий стан сільськогосподарського підприємства у результаті використання культурних пасовищ. Але у ряді сільськогосподарських підприємств відсутні можливості створення культурних пасовищ, або їх кількість обмежена [1].

Збільшення виробництва молока залежить від того, як вірно експлуатують тварин, враховуючи біологічні особливості корів. Багато недоліків технологій виробництва молока пов'язано із невідповідністю її з біологічними потребами тварин [3].

Доцільно при переведенні із стійлового на пасовищне утримання враховувати дату отелу корів. Особливості перехідного періоду полягають у тому, що змінюються умови утримання і раціон годівлі, які залежать від дати отелів корів і місяця переходу із стійлового на пасовищний період.

Методика досліджень: дослідження проводились з 2006 по 2008 роки у ПСП “Агрофірма Батківщина” Вінницького району на повновікових коровах української чорно-рябої молочної породи. Дослідження проводились у три етапи за датою отелів: грудень 2005-січень 2006, січень 2007-лютий 2007, лютий 2008-березень 2008. У контрольну та дослідні групи було відібрано корів-аналогів за принципом груп-аналогів, де враховувались порода, вік корови та дата отелу. Кількість корів встановлено у відповідності до поголів'я дійного стада та дати отелів по 10 голів. Утримання корів: контроль — цілорічно-стійлове та перехід на літній період традиційний, який застосовується у більшості сільськогосподарських підприємств, тобто доставка зелених кормів у приміщення, де утримувались корови. Перша дослідна група утримувалась за стійлово-вигульною системою з використанням годівельних столів та застосовувалась поетапна технологія переходу із стійлового на літній період. Друга дослідна група корів утримувалась за стійлово-вигульною системою з використанням пасовищ та з поетапним переходом на пасовище.

Надої корів визначались на кожний десятий день протягом 50 днів.

Результати досліджень. Лактація розділена на три періоди: від отелів до початку перехідного періоду, від початку перехідного періоду до кінця перехідного періоду, від кінця перехідного періоду до кінця лактації.

У корів, отели у яких проходили в грудні 2005 року і січні 2006 року, за стійлового утримання від отелів до початку перехідного періоду надої склали 2300,7 кг молока (контрольна група). У групі корів першої дослідної групи надої отримані на 33,2 кг більші ніж у контрольній, але така перевага встановлена невірогідна. У групі корів другої дослідної групи надої були практично однаковими у порівнянні із контрольною (-8,4 кг) (таблиця 1). Ці данні свідчать про те, що піддослідні групи корів були аналогами за рівнем продуктивності у попередню лактацію і за період від отелів до перехідного періоду мали на одному рівні надої при подібних умовах годівлі та утримання.

У корів, отели у яких проходили в січні – лютому 2007 року надої були у межах 1783,3 кг молока (дослід 1) і 1907,2 кг (контрольна група), але між групами вірогідної різниці не встановлено.

У корів, отели у яких проходили в лютому - березні 2008 року надої були у межах 1149,4 кг молока (дослід 2) і 1375,4 кг молока (контрольна група), але між групами вірогідної різниці не встановлено.

У той же час, дата отелів корів мала суттєве значення за надоями корів від отелів до початку перехідного періоду від стійлового періоду до пасовищного. Так, при отелах у грудні – січні надої контрольної групи склали 2300,7 кг, а при отелах у січні – лютому менші на 393,5 кг при вірогідній різниці $P < 0,001$, при отелах у лютому – березні надої були меншими на 925,3 кг молока ніж у грудні – січні ($P < 0,001$). Ці данні свідчать про те, що закономірне зменшення періоду від отелу до переходу на літній період призвело до зменшення надоїв.

Таблиця 1

Надої корів за періоди від отелів до початку перехідного періоду, за перехідний період та за після перехідний період (n=10, $\bar{X} \pm S \bar{X}$)

Дата отелів, міс.	Варіанти утримання		
	цілорічно-стійлова (контроль)	стійлово-вигульна	
		з використанням годівельних столів (дослід 1)	з використанням пасовищ (дослід 2)
Надої від отелів до початку перехідного періоду			
Грудень 2005-січень 2006	2300,7±75,88	2333,9±62,99	2292,3±38,36
Січень 2007-лютий 2007	1907,2±67,97	1783,3±116,39	1903,9±86,69
Лютий 2008-березень 2008	1375,4±104,57	1185,1±131,9	1149,4±108,24
Надої від початку до кінця перехідного періоду			
Грудень 2005-січень 2006	710,6±18,47	821,1±22,91**	761,8±16,43*
Січень 2007-лютий 2007	819,2±19,11	938,1±15,97***	872,0±22,94
Лютий 2008-березень 2008	933,7±17,63	1036,5±27,93**	948,7±27,46
Надої від кінця перехідного періоду до кінця лактації			
Грудень 2005-січень 2006	1024,3±66,51	1371,7±35,51***	1124,4±36,08
Січень 2007-лютий 2007	1441,0±52,21	1839,2±68,18***	1639,6±60,03*
Лютий 2008-березень 2008	1944,5±48,71	2582,5±77,68***	2293,8±112,41**

* $P < 0,05$; ** $P < 0,001$; *** $P < 0,001$

За перехідний період (50 днів) від корів, які отелились у грудні – січні та утримувались по цілорічно-стійловій системі отримано надоїв 710,6 кг, а при утриманні корів із використанням годівельних столів – більше на 110,5 кг молока ($P < 0,01$), при утриманні корів з використанням пасовищ – більше на 51,2 кг молока ($P < 0,05$). Таким чином у перехідний період суттєву перевагу мала стійлово-вигульна система утримання корів з використанням годівельних столів над традиційно цілорічно-стійловою та з використанням пасовищ.

Продовження отелів до січня – лютого мали у цих піддослідних групах корів переваги над груднево-січневими (контроль – 15,3%, дослід 1 – 14,2 %, дослід 2 – 14,5%).

У наступному варіанті досліджень (лютий – березень) рівень надоїв підвищився у піддослідних корів у порівнянні з січнево-лютевими відповідно, % (14,0; 10,5; 8,8).

Таким чином, у перехідний період корови, які отелились у лютому – березні, мали перевагу за надоями, в порівнянні із попередніми отелами, а також система утримання відповідним чином вплинула на перевагу стійлово-вигульної з використанням годівельних столів над іншими.

Наступний період лактації досліджувався від кінця перехідного періоду до кінця лактації і, безумовно, були встановлені значні впливи на надої час отелів і системи утримання корів.

Найбільші надої у після перехідний період були встановлені у корів, які отелились у лютому – березні та утримувались за стійлово-вигульною системою з використанням годівельних столів (2582,5 кг), на 88,3 % уступали груднево-січневим отелам і на 40,4% січнево-лютевими (див. табл. 1). Це закономірно, тому що лактація у після перехідний період вірогідно найбільша у корів, які отелились у лютому-березні і найменша у даний період при отелах корів у грудні-січні.

Вплив системи утримання на корів після перехідного періоду у порівнянні із контрольною групою при отелах у грудні-січні з використанням годувальних столів були більшими на 33,9 %, з використанням пасовищ – на 9,8 %; при отелах у січні – лютому відповідно на 27,6 % і на 13,8 %; при отелах у лютому – березні відповідно на 32,8 % і на 18,0 %.

За всі три періоди при отелах корів у грудні – січні надої за традиційною технологією склали 4035 кг молока за лактацію (рис. 1), з використанням годівельних столів 4527 кг або більше 12,2 %, з використанням пасовищ – більше на 3,5 %.

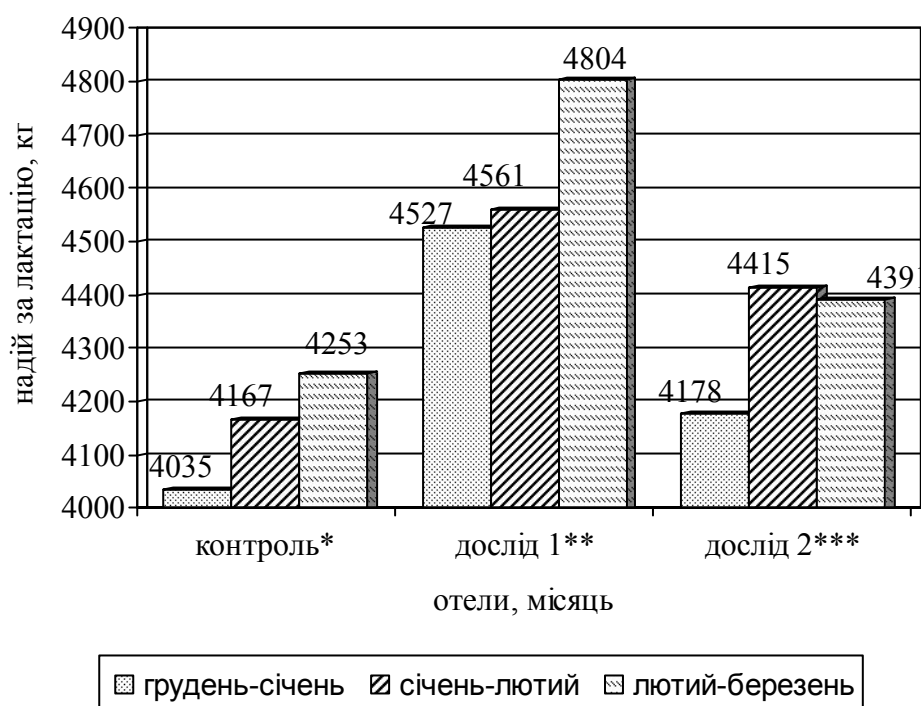

Рис. 1. Надої корів за лактацію в залежності від місяця отелів та систем утримання їх у перехідний період із стійлового на літній

* - цілорічно – стійлова система, традиційний перехідний період;

** - стійлово – вигульна система з використанням годівельних столів, поетапний перехід на літній період;

*** - стійлово-вигульна система з використанням пасовищ, поетапний перехід на пасовище.

У наступний період отелів у січні – лютому надої корів за лактацію у всіх піддослідних групах збільшились відповідно на 3,3 %; 0,7 %; 5,67 %. У період отелів у лютому – березні надої корів продовжували збільшуватись у всіх групах порівняно з груднево-січневими на 5,4 %; 6,1 %; 5,1 %, і у порівнянні з січнево-лютневими – на 2,1 % 5,3 % і менше на 0,5 %.

Висновок: 1. Надої корів за період від отелів до початку перехідного періоду, від початку до кінця перехідного періоду, від кінця перехідного періоду до лактації в усіх піддослідних групах корів були найбільшими при отелах корів у лютому – березні.

2. В перехідний поетапний період з використанням годівельних столів із стійлового до літнього утримання корів та до закінчення лактації встановлено надої найвищими з вірогідною різницею, які мали перевагу над традиційним переходом при цілорічно-стійловій системі утримання корів та у порівнянні із поетапним переходом на пасовища.

3. Надої корів за лактацію залежать від дати отелів, перехідного періоду від стійлового до літнього утримання, де переваги є за отелами у лютому-березні та поетапним переходом з використанням годівельних столів.

Література

1. Адмін Є.І., Борщ О.В., Пацеля О.А. Ефективність застосування вигульно-годівельних майданчиків з кормовим столом для літнього утримання корів // Вісник БДАУ. – Біла Церква.- 1998.–Вип. 7.41.-С. 124-129.
2. Голубец І.Е. Совершенствование технологии перевода высокопродуктивных коров на пастбищное содержание // Вести ААНРБ.- 1997.- №2.- С. 90-92.
2. Петруша Є.З. Напрямки енергозбереження при виробництві молока // Збірник наукових праць Харківського зооветеринарного інституту.- Х.: РВВХЗВІ. – Вип. 6-41, 2000.- С. 193-196.
3. Улучшение рационов для коров в переходный период от стойлового содержания к пастбищному / А.А. Алиев, Л.М. Буракова и др. // Животноводство. – 1985. -№3. – С.25-26.

SUMMARY

It is set that the yields of cows for a lactation depend from the date of oteli, transitional period from a stall to summer maintenance, where advantages are after oteli in February-March and by a stage-by-stage transition with the use of fattenings tables.

Key words: hopes, month of, oteli, lactation, transitional period, summer.